პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 125 (5675)

1976 წ. 26 ივნისი, შაბათი, ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

იქნებ კორტები აღარ გვჭირდება?

წელიწადზე ცოტა მეტი ხნის წინათ ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე გამოვაქვეყნეთ რამდენიმე წერილი ჩოგბურთელთა სხვადასხვა შეჯიბრების შესახებ. ყველა ამ წერილში კატეგორიულად იყო დასმული თბილისში კორტების მწვავე ნაკლებობის საკითხი. ერთ-ერთ წერილში კი ჩვენი ცენტრალური, „დინამოს" კორტების უხარისხობაზეც ჩამოვაგდეთ სიტყვა, რამაც ჩვენდა მოულოდნელად, ზოგიერთის უკმაყოფილება გამოიწვია. ახლა არ დავიწყებთ იმის გამორკვევას, თუ რატომ განრისხდნენ ის ხელმძღვანელი მუშაკები, მაგრამ ფაქტი ისაა, რომ ცენტრალური კორტები წლეულსაც უვარგისია. ასეთია არა მარტო ჩვენი, არამედ ბევრი სპორტსმენის, მწვრთნელისა და სპეციალისტის აზრი. საზაფხულო სეზონი თავის სტიქიაშია, „დინამოს" მთავარი სარბიელი კი უმოქმედოდაა — არც ბადეა გაჭიმული, არც კორტია დახაზული...

„დინამოს" საჩოგბურთო სტადიონზე ცხრა კორტია, მათ შორის ერთი ცენტრალური, მაგრამ ამ მოედნებზე ძნელია ოსტატობის ამაღლება, თამაში. სწორედ ამის გამო, ამჟამად ყველა შეჯიბრება თბილისის სპორტკომიტეტის სპორტნაგებობათა სამმართველოს კორტებზე (მარჯანიშვილის ქ. № 29) ტარდება. „დინამოს" კორტებზე გასახდელებიც პრიმიტიულია, არ არის ელექტროჩამრთველები, საკიდრები. არ არის შესაფერისი გაფორმება — სტენდები, ფოტოები. სტადიონზე არ შემოაქვთ ახალი ჟურნალ-გაზეთები, არ არის ტელევიზორი. ეგრეთ წოდებულ დასასვენებელ ოთახში ნახევრად დამტვრეული სკამებისა და მაგიდის მეტს ვერაფერს ნახავთ. ამას წინათ დევისის თასზე სსრ კავშირისა და მონაკოს ნაკრები გუნდების მატჩის დროს კორტებზე ოთხი დღის განმავლობაში ელექტროდენი არ ჰქონდათ, კანალიზაციაც გაფუჭებული იყო. ერთი სიტყვით, თავის დროზე საბჭოთა კავშირში ერთ-ერთი საუკეთესო საჩოგბურთო სტადიონი დღეს სავალალო მდგომარეობაშია. ჩვენს კორტებზე ყველაფერი თვითდინებაზეა მიშვებული. მწვრთნელთა ოთახების, გასახდელებისა და დასასვენებელი ოთახის გვერდით, ზედ კორტების ბადესთან სრული უწესრიგობაა — აქაა აგურის სანაყი. იგი, მართალია, კორტებს ეკუთვნის, მაგრამ ადგილი მეტისმეტად შეუფერებელი შეურჩევიათ.

... „დინამოს" კორტებზე რვა მწვრთნელი სამასამდე ბავშვს წვრთნის. კორტები ისეთ ადგილზე მდებარეობს, რომ იქ მოზრდილი ბავშვების მარტო გაშვებაც კი საშიშია, ისეა გადატვირთული გზა ტრანსპორტით. ამიტომ ისინი უფროსებს დაჰყავთ სავარჯიშოდ. სანამ ბავშვები მეცადინეობენ, უფროსები თავს ვერსად შეაფარებენ, შეუძლიათ მხოლოდ ტრიბუნებზე დასხდნენ, სადაც შუა ზაფხულის თაკარა მზეში გაჩერება შეუძლებელია.

კორტების გვერდით საწვრთნელ-სავარჯიშო კედელია, რომელიც ძალიან დაბალია და ბავშვებს ბურთი წამდაუწუმ ბაღში უვარდებათ. არ დაგავიწყდეთ, კედელს უკან საკმაოდ არიან უპატრონო ძაღლები, რომლებიც ნორჩი ჩოგბურთელების მიმართ მუდამ მეგობრულ გრძნობას როდი იჩენენ. კედლებზე აცოცებულ ბავშვებს რაიმე ხიფათი რომ არ შეემთხვეთ, მწვრთნელები იძულებული არიან მომწოდებელი ბიჭებივით ირბინონ ყოველი გადავარდნილი ბურთის მოსატანად. ამ „საპატიო" მისიას ხშირად მშობლებიც ასრულებენ. განა ასე ძნელია მაღალი კედლის გაკეთება (რაც, სხვათა შორის, საწვრთნელად და სავარჯიშოდაც გაცილებით უკეთესია), ან თუნდაც მაღალი ბადის გაჭიმვა?

...ამ ცოტა ხნის წინათ მოსკოვიდან ცნობა მივიღეთ, რომ დევისის თასის გათამაშების მორიგი მატჩი სსრ კავშირისა და ესპანეთის ნაკრებ გუნდებს შორის დონეცკში გაიმართება. როცა ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელი მოსკოვში ესაუბრა საკავშირო სპორტკომიტეტის ერთ პასუხისმგებელ მუშაკს იმის თაობაზე, რომ შეხვედრა თბილისში გადმოეტანათ, მან მტკიცე უარი განაცხადა: კორტები არ გვარგათ და იქ სტუმრებს ვერ მივიღებთო, ამაზე სამარცხვინო რა უნდა იყოს — სტუმართმოყვარე კაცს სტუმრის მიღება აუკრძალონ, ხელგაუნძრევლობის, საქმისადმი უგულისყურო, აგდებული დამოკიდებულების გამო გამასპინძლება არ შეგიძლიაო.

იქნებ საქართველოში კორტები აღარ გვჭირდება? უთუოდ ეს კითხვა დაებადება მკითხველს, ვინაიდან უკვე რა ხანია ამის შესახებ ვლაპარაკობთ, ვწერთ, რადიო თუ ტელეგადაცემებს ვაწყობთ, მაგრამ საქმე მკვდარი წერტილიდან მაინც არ იძვრის. იქნებ აღარავის აინტერესებს ქართული ჩოგბურთის ბედიღბალი? იქნებ მართლა აღარ შეგვიძლია სტუმრებს შესაფერისად დავუხვდეთ?

ნუ შევეგუებით ასე იოლად ამ აზრს. დავუმტკიცოთ ყველას, რომ შეგვიძლია სტუმრის მიღებაც, მისი გამასპინძლებაც, რომ არც სპორტის ამ ერთ-ერთი ულამაზესი სახეობის მომავალს ვუყურებთ გულგრილად.

ჩვენივე გაფუჭებული საქმე ჩვენვე უნდა გამოვასწოროთ, ჩვენს მიერ შელახული ავტორიტეტი ჩვენვე უნდა აღვიდგინოთ!

ამ მხრივ მთავარი როლი თვით საჩოგბურთო სტადიონის ადმინისტრაციამ უნდა შეასრულოს. თუ იგი საჭირო თაოსნობასა და მონდომებას გამოიჩენს, ვფიქრობთ, ამ კარგ საქმეში მხარდამჭერი არ მოაკლდება.

დ. ჭელიძე.

მეტრეველმა დაამარცხა სტოკტონი, კაკულიამ — დრისდეილი

ლონდონი, 24 ივნისი. უიმბლდონის ტურნირის მორიგი კალენდარული, გუშინდელი დღე, საბჭოთა სპორტსმენებისთვის იღბლიანი გამოდგა. ეს, პირველ ყოვლისა, ეხებათ ვაჟებს — თბილისელ ჩოგბურთელებს თეიმურაზ კაკულიას და ალექსანდრე მეტრეველს. ამჯერად მათ „საქმე ჰქონდათ" სახელგანთქმულ ოსტატებთან, ამერიკელებთან კენ დრისდეილთან და დიკ სტოკტონთან.

დრისდეილთან შეხვედრაში კაკულიამ თავიდანვე ხელთ იგდო უპირატესობა. იგი კარგად იყენებდა მეტოქის შეცდომებს მარჯვნიდან თამაშისას, მოქმედებდა მრავალფეროვნად, აგრესიულად და გეიმს გეიმზე იგებდა. თამაშის დაწყებიდან 15 წუთის შემდეგ ტაბლოზე აინთო ორი ციფრი — 6:1 კაკულიას სასარგებლოდ. თბილისელმა სპორტსმენმა შემდეგი პარტიებიც მაღალ დონეზე ჩაატარა (6:3, 6:4) და დამსახურებულ გამარჯვებას მიაღწია.

მრავალრიცხოვანი მაყურებლის უდიდესი ინტერესი გამოიწვია მეტრეველისა და სტოკტონის თამაშმა, რომელიც სამ საათზე მეტხანს გაგრძელდა. ეს ჭეშმარიტად დიდებული ჩოგბურთი იყო! პირველი პარტია სტოკტონმა მოიგო — 8:6. მომდევნო ორ პარტიაში გაიმარჯვა უფრო აქტიურად და ზუსტად მოქმედმა მეტრეველმა — 6:3, 6:3. მეოთხე პარტიაში წარმატებას ამერიკელმა მიაღწია — 7:5. გადამწყვეტ სეტში უპირატესობა ხელიდან ხელში გადადიოდა და დიდხანს ვერც ერთმა მხარემ „სხვისი მოწოდება" ვერ მოიგო. აი, სწორედ ამ მომენტში გამოვლინდა მეტრეველის შესანიშნავი ნებელობითი თვისებები, ამერიკელმა კი ბრძოლის დაძაბულობას ვერ გაუძლო და რამდენიმე შეცდომა დაუშვა. გაიმარჯვა მეტრეველმა — 11:9.

შემდეგ წრეში კაკულია ხვდება უიმბლდონის 1972 წლის ჩემპიონს სტენ სმითს (აშშ), მეტრეველი — არგენტინელ გილერმო ვილასს.

გუშინ ასევე კარგად იასპარეზეს საბჭოთა ქალებმა: ოლგა მოროზოვამ იოლად სძლია ამერიკელ მაკ-ლინს (6:2, 6:0), ხოლო ნატალია ჩმირიოვამ დამაჯერებლად დაამარცხა სახელგანთქმული კრის ევერტის უმცროსი და ჯენი ევერტი — 6:1, 6:1.

დღეს, მესამე წრეში მოროზოვამ მოუგო რეგინა მარშიკოვას (ჩეხოსლოვაკია).

ახალი ამბები-76

● ალმა-ათა, 24 ივნისი. ყაზახეთის დედაქალაქში დაიწყო ბალახის ჰოკეის ოსტატთა საერთაშორისო ტურნირი რესპუბლიკის სპორტკომიტეტის პრიზზე. შეჯიბრებაში მონაწილეობენ ადგილობრივი „დინამო", ბაქოს „ბურევესტნიკი", ანდიჟანის „მეხნატი" და ბელგიის „იუკელ-სპორტი". ეს გუნდი 1923 წელს ჩამოყალიბდა და ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის ბოლო გათამაშებაში II ადგილი დაიკავა. მისი ოთხი ჰოკეისტი ბელგიის ღირსებას დაიცავს მონრეალის ოლიმპიადაში. პირველ მატჩში ბელგიელებმა ანგარიშით 4:0 სძლიეს ბაქოელებს. „დინამომ" დაამარცხა „მეხნატი" — 2:0. ტურნირს ესწრება ევროპის ბალახის ჰოკეის ფედერაციის გენერალური მდივანი მორის ფრეკენი (ბელგია).

● **მოსკოვი, 24 ივნისი.** „კუნცევოს" სპორტულ დარბაზში გაიმართა სსრ კავშირისა და რუმინეთის ხელბურთელ ვაჟთა ოლიმპიური ნაკრები გუნდების ამხანაგური მატჩი. მწვავე ბრძოლა ფრედ დამთავრდა — 23:23 (12:10).

დარასელიას გადამწყვეტი გოლი

რიეკა, 25 ივნისი. სსრ კავშირის ჭაბუკ ფეხბურთელთა ნაკრებმა ანგარიშით 1:0 დაამარცხა ინგლისის „ლიდს იუნაიტედის" კლუბის ჭაბუკთა გუნდი და იუგოსლავიის ამ ქალაქში მიმდინარე საერთაშორისო ტურნირის ნახევარფინალში გავიდა. ეს ერთადერთი ბურთი 58-ე წუთზე გაიტანა თბილისის დინამოელმა ვ. დარასელიამ.

იუგოსლავიის გაზეთი „სპორტი" წერს: „საბჭოთა ფეხბურთელებმა დამსახურებულად გაიმარჯვეს. ისინი ამ საინტერესო მატჩში მეტოქეზე გაცილებით ძლიერნი იყვნენ".

ნახევარფინალში საბჭოთა ნაკრები სარაევოს გუნდს ხვდება.

ნორჩი ჩოგბურთელებისთვის

ლენინგრადი. ჩოგბურთის მომავალი ოსტატები პირველ ნაბიჯებს დგამენ გამარჯვების პარკში, პიონერთა სასახლის კორტებზე; ეს დახურული კორტიც პატარებისთვისაა განკუთვნილი.

საკდესის ფოტოები.

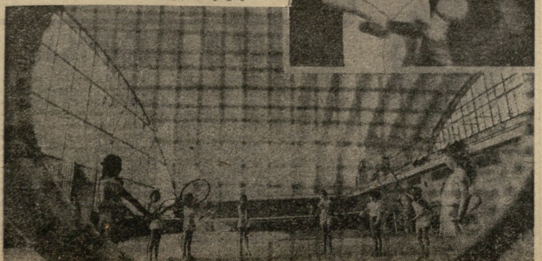

კიდევ ორი ტური

დონის როსტოვი, 25 ივნისი (ტელეფონით, ჩვენი სპეც. კორ.). სსრ კავშირის ვაჟთა 44-ე ჩემპიონატის ზონობრივ შესარჩევ ტურნირში, რომელიც ადგილობრივ პიონერთა სასახლეში მიმდინარეობს, კიდევ ორი (IX, X) ტური გათამაშდა.

IX ტურში ნ. ალექსანდრიამ საუცხოოდ ითამაშა ესტონელ ოსტატ ვ. ჰეუერის წინააღმდეგ და ფიგურა მოიგო. პარტია გადაიდო. ნანას გამარჯვება მხოლოდ დროის საქმეა.

მ. გურგენიძე დაუზავდა ოსტატ ვ. კოზლოვს (არხანგელსკი), თ. გიორგაძე — დიდოსტატ მ. ტაიმანოვს (ლენინგრადი), ი. ჩიქოვანი — ოსტატობის კანდიდატ ა. პრესს (ლენინაბადი).

ე. უბილავამ სძლია ოსტატ კ. ლერნერს (ოდესა), ზ. სტურუამ — ოსტატ ა. კაკაგელდიევს (აშხაბადი), დ. ჯანოევი დამარცხდა ოსტატობის კანდიდატ ა. ლოგინოვთან (ტაშკენტი).

X ტურში თბილისელმა მოჭადრაკეებმა მხოლოდ სამი შეხვედრა დაამთავრეს: ალექსანდრია დამარცხდა დიდოსტატ ა. სუეტინთან (მოსკოვი), ჯანოევი — ოსტატ ო. პავლენკოსთან (ბაქო). ჩიქოვანმა მოუგო ჰეუერს.

გადადებულ პარტიებში გურგენიძეს საყაიმო პოზიცია აქვს ოსტატ ვ. ჟიდკოვთან (კიევი), გიორგაძეს პაიკი აკლია ოსტატ ა. ზახაროვთან (დონის როსტოვი), მაგრამ ყაიმის შანსს ინარჩუნებს. უბილავას დიდოსტატ ა. ლუტიკოვთან (ტირასპოლი) ზედმეტი პაიკი აქვს, სტურუას ოსტატ ნ. პოპოვთან (კიშინიოვი) — უარესი პოზიცია.

10 ტურის შემდეგ ერთპიროვნულად ლიდერობს მოსკოველი ოსტატი კ. გრიგორიანი — 7,5 ქულა.

შეჯიბრების დამთავრებას სამი ტური აკლია.

ისევ ჰორტი

მანილაში, ფიდე-ს საზონთაშორისო ტურნირში VIII და IX ტურები გათამაშდა.

VIII ტურის დროს ფილიპინებზე მძვინვარებდა სტიქია. მან სინათლე ჩააქრო, მაგრამ ორგანიზატორებმა საავარიო მოწყობილობა ჩართეს და თამაში გაგრძელდა. მხოლოდ უ. ბრაუნი (აშშ) გაჭირვეულდა, განათება არ მაკმაყოფილებსო. ფიდე-ს ვიცე-პრეზიდენტმა ფ. კამპომანესმა ამერიკელ დიდოსტატს წესრიგისკენ მოუწოდა. ბოლოს ბრაუნმა გააგრძელა ლ. პოლუგაევსკისთან პარტია.

ამ დღეს გადაიდო ლიდერთა პარტიები: ვ. ჰორტისა (ჩეხოსლოვაკია) — ტან-ლიან-ანთან (სინგაპური), ჰ. მეკინგისა (ბრაზილია) — მ. კინტეროსთან (არგენტინა), პოლუგაევსკისა — ბრაუნთან (მოსალოდნელია ყაიმი) და ვ. ულმანისა (გფრ) — ლ. პახმანთან (გფრ).

გადადო პარტია ლ. ლიუბოევიჩმაც (იუგოსლავია). მის მეტოქეს ო. პანოს (არგენტინა) დიდი მატერიალური უპირატესობა აქვს. ლიუბოევიჩს დანებდა ირანელი ხ. ხარანდი VII ტურიდან გადადებულ პარტიაში.

ამ ტურის სხვა ოთხი შედეგის შესახებ ვწერდით „ლელოს" 25 ივნისის ნომერში.

IX ტურში კვლავ წარუმატებლად ითამაშა ლიუბოევიჩმა. მას ლ. კავალეკმა (აშშ) მოუგო. დაზავდნენ პოლუგაევსკი — ულმანი და კინტეროსი — ჰორტი.

სენსაციად აღიქვა ყველამ ტან-ლიან-ანის გამარჯვება ბრაუნთან პარტიაში. სინგაპურელისთვის ეს იყო პირველი გამარჯვება, ამერიკელისთვის — პირველი წაგება ამ ტურნირში.

ექვსი პარტია გადაიდო. ტიან-ლიან-ანი დანებდა ჰორტს VIII ტურიდან გადადებულ პარტიაში.

9 ტურის შემდეგ, ისევე როგორც სტარტზე, კვლავ ერთპიროვნულად ლიდერობს, ვ. ჰორტი — 7 ქულა.

თბილისის სპორტული ბაზრობა

რეგბი. საკავშირო ჩემპიონატი. 27 ივნისი. ასკ-ს სტადიონი. „ივერია" (თბილისი) — „ლოკომოტივი" (მოსკოვი). დასაწყისი 16 ს. „სინათლის" სტადიონი. „ლოკომოტივი" (თბილისი) — „ფილი" (მოსკოვი). 18 ს.

სტუდენტთა რესპუბლიკური თამაშები

ისევ მომავალი ინჟინრების უპირატესობით

თბილისში, „ლოკომოტივის“ საჭიდაო დარბაზში ჩატარდა შეჯიბრება კლასიკურ ჭიდაობაში. ასპარეზობაში მონაწილეობდნენ თბილისის უნივერსიტეტის, საქართველოს პოლიტექნიკური, ფიზკულტურის, ქუთაისის პოლიტექნიკური და პედაგოგიური, აგრეთვე, ბათუმისა და სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტების წარმომადგენლები.

პირველ ჯგუფში საპრიზო ადგილებისთვის ბრძოლა თავიდანვე თბილისის გუნდებს შორის გაჩაღდა. გამარჯვება მომავალმა ინჟინრებმა მოიპოვეს. II ადგილზე გავიდნენ ფიზკულტურის ინსტიტუტის წარმომადგენლები, ხოლო III — უნივერსიტეტის ათლეტები.

წარმატებას მიაღწია ქუთაისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ნაკრებმა, რომელმაც გაიმარჯვა მეორე ჯგუფის გუნდების ასპარეზობაში. საერთო საპარტიო ჩათვლაში კი ეს კოლექტივი მეოთხე იყო.

ამას წინათ თავისუფალ ჭიდაობაში ჩატარებულ ანალოგიურ ტურნირში თბილისელმა ათლეტებმა ყველა I ადგილი მოიგეს, ამჯერად კი გამარჯვებულთა „გეოგრაფია“ უფრო ფართო იყო. წონითი კატეგორიების მიხედვით ჩემპიონები გახდნენ: მ. ჭელიძე (ქპი), ა. ქორიძე (ფიზკ. ინსტ.), დ. ბაქრაძე (სპი), ო. თეთვაძე (თსუ), მ. მაისურაძე (ფიზკ. ინსტ.), გ. გოგნაძე (სპი), ვ. მიქელაძე (ბათუმის პედინსტ.), ვ. ტოჯონიძე (სპი), გ. სანებლიძე (ფიზკ. ინსტ.), კ. მელაძე (თსუ).

მ. ჩაჩუა.

* * *

სურათზე: კიდევ რამდენიმე წამი და უნივერსიტეტის ნაკრები გუნდის წევრი ო. თეთვაძე წმინდად დაამარცხებს მ. ქავჭანიძეს (ფიზკულტურის ინსტიტუტი).

ავტორის ფოტო.

ფეხბურთი

სსრ კავშირის პირველობა

I ლიგა

სტატისტიკოსის ბლოკნოტში

23 ივნისს ქუთაისში კიშინიოვის „ნისტრუმ“ ასეთი შემადგენლობით ითამაშა: მედნიკოვი, ტაბაჩუკი, კონსტანტინოვი, ტომაშევსკი, პეტრუხინი, ტეგლეცოვი, სერგეევი, ფილიმონოვი (ჩებანუ), ხლოპოტნოვი, ნადეინი (საფრონენკო), პიუნოვსკი (ჟურავლიოვი).

გაფრთხილებულია ტეგლეცოვი.

II ლიგა I ზონა

ჩვენი გაზეთის წინა ნომერში გამოქვეყნებული იყო 23 ივნისს გამართული შეხვედრების შედეგები. გთავაზობთ იმ მატჩების რეცენზიებს, რომლებიც ტელეფონით გადმოგვცეს ჩვენმა კორესპონდენტებმა:

„დილა“ (გორი) — „მაშინოსტროიტელი“ (გომელი) 4:0

ეს მატჩი, წინანდელებისგან განსხვავებით, გორელმა ფეხბურთელებმა გაცილებით მაღალ დონეზე, მონდომებით და ენერგიულად ჩაატარეს. მათ აშკარა ტერიტორიული უპირატესობა ჰქონდათ, სტუმრები იძულებული იყვნენ თამაშის დიდი ნაწილი თავიანთს ნახევარზე გაეტარებინათ.

მიუხედავად ამისა, პირველ ტაიმს შედეგი არ მოჰყოლია — „დილამ“ ოთხივე გოლი შესვენების შემდეგ გაიტანა. განსაკუთრებით გამოიჩინა თავი ბურჯანაძემ, რომელიც უნარიანად ხელმძღვანელობდა თავისი გუნდის თამაშს. 50-ე წუთზე მან გარღვევაზე გაიყვანა ხანიშვილი და „მაშინოსტროიტელის“ მეკარე ნიკიშენკო იძულებული იყო პირველი ბურთი გამოეტანა ბადიდან, 3 წუთის შემდეგ კი ბერიკაშვილმა დააგვირგვინა ბურჯანაძის წამოწყებული კომბინაცია — 2:0.

გომელელებმა ცოტა ხნით გამოასწორეს მდგომარეობა, „დილის“ მეკარე ბერიძეც ჩაება თამაშში, მაგრამ შემდგომში ბუზალაძემ და რევაზიშვილმა კიდევ ორჯერ აიღეს „მაშინოსტროიტელის“ კარი.

ი. თევდორაშვილი.

„მაღაროელი“ (ჭიათურა) — „დვინა“ (ვიტებსკი) 1:0

მატჩი თავიდანვე მიმდინარეობდა საინტერესოდ, ორივე გუნდის აქტიური იერიშებით.

ერთადერთი გოლი, რომელმაც „მაღაროელს“ გამარჯვება მოუტანა, მე-11 წუთზე გაიტანა სევასტოპულომ, ვიტებსკელებმა ბევრს ეცადნენ დაეღწიათ თავი დამარცხებისთვის, მაგრამ ვერ შეძლეს ეს, ვინაიდან ჭიათურელი ფეხბურთელები თავსაც კარგად იცავდნენ და სახიფათო მომენტებსაც ქმნიდნენ მოპირდაპირე კართან.

გ. ბარჯაძე,
სპორტის ოსტატი.

„დინამო“ (ბათუმი) — „სპერანცა“ (დროკია) 0:0

გათამაშების ცხრილში საპირისპირო ადგილებზე მყოფი გუნდების შეხვედრაში მასპინძლებს, რომლებიც ლიდერობისთვის იბრძვიან, აუცილებლად სჭირდებოდათ 2 ქულა. მათ ამის შესაბამისადაც ითამაშეს. თავიდანვე აიღეს ხელთ უპირატესობა და ბევრი სახიფათო მომენტი შექმნეს მოპირდაპირე კართან, მაგრამ შედეგი ამ იერიშებს არ მოჰყოლია. სტუმრები საფუძვლიანად ჩაიკეტნენ თავიანთს ნახევარზე, სადაც არაერთი სახიფათო ვითარება შეიქმნა. აშკარად საგოლე პოზიციაში იყვნენ ხახუბია და ესებუა, შესვენების შემდეგ კვლავ მიეცათ ბურთის გატანის შესაძლებლობა ბეჟანიძეს, ესებუას, ოსაძეს, მაგრამ გუნდმა ვერ შეძლო თუნდაც ერთი გოლის გატანა.

აღსანიშნავია, რომ სტუმრები უხეშობდნენ, რისთვისაც როსტოველმა მსაჯმა ი. სტეტიუხამ გაფრთხილება მისცა სმირნოვს და გასპერსკის.

ო. მურვანიძე.

„ლოკომოტივი“ (სამტრედია) — „დნეპრი“ (მოგილიოვი) 3:2

ლოკომოტიველები მედგარ წინააღმდეგობას მოელოდნენ მეტოქის მხრივ, ამიტომაც თავიდანვე შეუდგნენ საქმეს: მათი ხშირი, ძლიერი იერიშების წინაშე „დნეპრის“ დაცვა უძლური აღმოჩნდა. 28-ე წუთზე ბახტაძე — ჩაჩხიანის კომბინაცია ზუსტი დარტყმით დამთავრდა, ხოლო რამდენიმე წუთის შემდეგ ბახტაძემ მიიღო დარჯანიას გადაცემა და თავით გაიტანა მეორე ბურთი.

განახლდა თამაში შესვენების მერე და ჩომახიძის დარტყმის შემდეგ სტუმრების კარში მესამე ბურთი აღმოჩნდა.

თითქოს ყველაფერი დამთავრებული იყო, მაგრამ ლოკომოტიველებმა, მატჩის დასასრულს მკვეთრად უკლეს ტემპს, რამაც სტუმრებს საშუალება მისცა სახიფათო იერიშზე გადასულიყვნენ. ვაშენკოვმა (პენალტით) და კობრინოვმა შეძლეს ორი ბურთის გაქვითვა და, „ლოკომოტივის“ მეკარე კაპანაძეს თავგანწირვით რომ არ ეთამაშა, სამტრედიელებს შეიძლება ხელიდან გაეშვათ კიდეც მოგება.

ა. სირაძე.

* * *

24 ივნისს ბაქოს „ავტომობილისტმა“ ანგარიშით 2:1 დაამარცხა ვილნიუსის „ჟალგირისი“.

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 25 ივნისისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ	ბ.	ქ.
„გურია“	15	10	3	2	26—8	23
„ჟალგირისი“	16	9	2	5	27—12	20
„დილა“	15	9	1	5	23—16	19
„დინამო“ ბრ.	15	7	4	4	23—13	18
„შირაკი“	16	8	2	6	28—20	18
„დინამო“ ბთ.	15	7	4	4	17—12	18
„მაშინოსტრ.“	16	7	3	6	16—17	17
ფიზკ. ინსტ.	17	6	5	6	16—19	17
„დინამო“ ზ.	15	8	1	6	15—18	17
„პროგრესი“	15	6	5	4	16—24	17
„მაღაროელი“	15	7	2	6	12—17	16
„ავტომობ.“	16	5	5	6	11—12	15
„ლოკომ.“	15	6	2	7	15—19	14
„ხიმიკი“	15	5	3	7	13—11	13
„ატლანტასი“	15	5	3	7	15—17	13
„დვინა“	15	4	5	6	10—13	13
„ზვეინიეკსი“	15	5	1	9	13—20	11
„სპერანცა“	15	3	4	8	9—13	10
„მეტალურგი“	15	4	2	9	12—20	10
„დნეპრი“	15	2	3	10	8—24	7

წითელი დროშა — „კოლხეთს“

„საქსპორტვაჭრობის“ ფოთის სპორტული მაღაზია „კოლხეთის“ (დირექტორი ლ. ეფრემიძე) კოლექტივი ენერგიულად ზრუნავს საქონელბრუნვის გეგმის შესრულებისთვის და მომსახურების დონის ამაღლებისთვის. კოლექტივმა საქონელბრუნვის მეცხრე ხუთწლედის გეგმა დიდი გადაჭარბებით შეასრულა.

მაღალი მაჩვენებლები აქვს მაღაზიას წლეულსაც, განსაკუთრებით— პირველ კვარტალში. სწორედ ამისთვის მიიღო ფოთის მაღაზიამ გარდამავალი წითელი დროშა და ფულადი პრემია.

კ. კომახიძე.

ფოთი.

მანქანები და პირუტყვი... სტადიონზე

ორ ათეულ წელზე მეტია საჩხერის რაიონის სოფელ საირხის ფ. მახარაძის სახელობის კოლმეურნეობას დაუთმეს ჰექტარამდე მიწის ნაკვეთი, სადაც ფეხბურთის მინდორი უნდა მოეწყოს. იგი სოფლის საშუალო სკოლიდან ნახევარი კილომეტრის მოშორებით მდებარეობს, მთავარი სამანქანო გზის მარცხენა მხარეს. ამ მოედნით სარგებლობენ როგორც მოსწავლეები, ისე, საერთოდ, სოფლის ახალგაზრდობა.

ხსენებულ მინდორს სულ ახლახან ვესტუმრეთ და სავალალო სურათი ვიხილეთ: იგი არაა შემორაგული, სამი მხრიდან სამანქანო გზა გადის, სადაც სისტემატურად მოძრაობენ სატვირთო თუ მსუბუქი ავტომანქანები, ზოგჯერ კი ტრაქტორიც, რომელსაც ხნულიც კი გაუვლია. მინდორზე იდგა წყლით სავსე მოზრდილი კასრი, ეყარა ქვიშა, ცემენტის საზელი გობი, მავთულის გორგალი და სხვ.

სპორტული მოედნის მახლობლად ცხოვრობს ვინმე გრძელიშვილი, რომელიც სურვილისამებრ სარგებლობს ამ ტერიტორიით. იშვიათი არაა შემთხვევა, როცა აქ პირუტყვიც დათარეშობს.

საირხელი ახალგაზრდობა მოითხოვს სპორტული ბაზის მოვლა-მოწესრიგებას. სოფლის თავკაცებმა ზომებს უნდა მიმართონ საფეხბურთო მინდვრის კეთილმოწყობისთვის.

ა. ანასაშვილი,
(ჩვენი კორ.).

სოფ. საირხე,
საჩხერის რაიონი.

„ლელოს“ წერილების კვალდაკვალ

„უპატრონო მოედნები დედაქალაქის ცენტრში“ „რაც ერთ დღეში მოვასწარით...“

„ლელოს“ 14 და 20 აპრილის ნომრებში ამ სათაურებით დაიბეჭდა წერილები, რომლებშიც ლაპარაკი იყო თბილისის კიროვის სახელობის პარკის მოედნებისა და დედაქალაქის სხვა სპორტული ბაზების სავალალო მდგომარეობაზე.

როგორც თბილისის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე გ. ყირმელაშვილი გვატყობინებს, წერილში მოყვანილი ფაქტები დადასტურდა. ფიზკულტურისა და სპორტის საქალაქო კომიტეტმა ქალაქის საბჭოს აღმასკომში წარადგინა მოხსენებითი ბარათი და ბაზების შეკეთების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტი. ქალაქის საბჭოს აღმასკომი უახლოეს სხდომაზე დასახავს ღონისძიებას წერილებში აღძრული საკითხების გადასაწყვეტად.

მონრეალის საგზურებისთვის

ჰამილტონი, 24 ივნისი. გაიმართა კალათბურთელ ვაჟთა გუნდების შესარჩევი ოლიმპიური ტურნირის მეორე ტურის მატჩები.

ყველაზე დაძაბული გამოდგა II ჯგუფის ლიდერთა — მექსიკისა და ესპანეთის ნაკრები გუნდების ბრძოლა. გაიმარჯვეს მექსიკელებმა — 73:72. ამ ჯგუფის დანარჩენი შეხვედრები ასე დამთავრდა: ბულგარეთი — შვეცია 88:72, პოლონეთი — დიდი ბრიტანეთი 86:73.

I ჯგუფში მოულოდნელი არაფერი მომხდარა. ლიდერებმა მორიგი გამარჯვებები მოიპოვეს. აი, ეს შედეგებიც: ბრაზილია — ისლანდია 100:62, ჩეხოსლოვაკია — ისრაელი 92:69, იუგოსლავია — ფინეთი 87:58.

გათამაშების ცხრილები

მდგომარეობა ორი ტურის შემდეგ

I ჯგუფი

	თ.	მ.	წ.	ბ.	ქ.
ბრაზილია	2	2	0	182—140	2
ჩეხოსლოვაკია	2	2	0	170—142	2
იუგოსლავია	2	1	1	160—136	1
ფინეთი	2	1	1	149—146	1
ისრაელი	2	0	2	147—174	0
ისლანდია	2	0	2	121—191	0

II ჯგუფი

	თ.	მ.	წ.	ბ.	ქ.
მექსიკა	2	2	0	157—143	2
ესპანეთი	2	1	1	171—146	1
ბულგარეთი	1	1	0	88—72	1
პოლონეთი	2	1	1	159—172	1
შვეცია	2	1	1	142—128	1
ჰოლანდია	1	0	1	71—84	0
დიდი ბრიტანეთი	2	0	2	113—156	0

გუშინ...

გაიმართა ვაჟთა II ჯგუფის მესამე ტურის მატჩები: ესპანეთი — ჰოლანდია 97:86 (30:44), მექსიკა — დიდი ბრიტანეთი 93:57 (57:27), ბულგარეთი — პოლონეთი 71:68 (34:34).

ჰამილტონი, 25 ივნისი. აქ დაიწყო ქალთა გუნდების ოლიმპიური შესარჩევი ტურნირიც. დრამატულად წარიმართა კუბისა და იტალიის კოლექტივთა შეხვედრა. თავისუფლების კუნძულის კალათბურთელებმა პირველი ტაიმი ერთი ქულით მოიგეს — 27:26. ბრძოლა შესვენების შემდეგაც შეუპოვარი იყო. მატჩის დამთავრებამდე 3 წუთით ადრე დაწინაურდნენ იტალიელები (49:47), მერე კი, როცა მსაჯის საფინალო სასტვენს 36 წამი აკლდა, კუბელთა საუკეთესო კალათბურთელის მ. სკეტის ზუსტმა სროლამ გამარჯვება მოუტანა მის გუნდს — 51:50.

ბოლო წამზე გადაწყდა ბულგარეთისა და სამხრეთ კორეის კალათბურთელთა შეხვედრის ბედიც: ანგარიში იყო 65:65, როცა იუნ სუნ კანგმა ზუსტი სროლით დააგვირგვინა კორეელთა გუნდის გამარჯვება — 67:65.

აშშ-ს ნაკრებმა დაამარცხა მექსიკის გუნდი — 80:57.

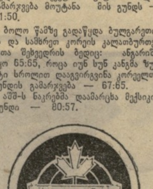

საიმედო ჩემპიონატი

კიევი, 24 ივნისი. „ჩვენი მძლეოსნების რაზმი მონრეალში უფრო ძლიერი და თანაბარძალოვანი იქნება იმ ნაკრებთან შედარებით, რომელიც ოთხი წლის წინათ მიუნჰენში გამოდიოდა. ამაში აქ დამთავრებული საკავშირო ჩემპიონატის შედეგები გვარწმუნებს“, — საკდესის კორესპონდენტთან საუბარში განაცხადა სსრ კავშირის სპორტკომიტეტის მძლეოსნობის განყოფილების უფროსმა ა. გერჩიკოვმა.

მართლაც, უკრაინის დედაქალაქში გამართული ჩემპიონატის ბევრმა შედეგმა ოპტიმიზმის საფუძველი მოგვცა. მაგალითად, შეჯიბრების ბოლო დღეს საკავშირო რეკორდებიც გაუმჯობესდა: მინსკელმა ვ. მიასნიკოვმა 110 მეტრზე თარჯრბენში წამმზომები გააჩერა ციფრებზე 13,50 (ხელის წამმზომით — 13,3). სსრ კავშირის რეკორდი (ხელის წამმზომით) დაამყარა 400 მეტრზე ფინალურ გარბენში გამარჯვებულმა ლ. აქსიონოვამ (კიევი) — 51,0.

სიმაღლეზე ხტომაში საუკეთესომ, ვიტებსკელმა სტუდენტმა ტატიანა შლიახტომ საკავშირო რეკორდი გაიმეორა — 190 სმ გადალახა.

ვაჟთა შორის ბირთვის კვრაში მწვავე ბრძოლის შემდეგ გაიმარჯვა 130-კილოგრამიანმა გოლიათმა, ლენინგრადელმა სტუდენტმა, 25 წლის ე. მირონოვმა. ბოლო ცდაზე მან 21,53 მეტრზე ჰკრა ბირთვი და 4 სანტიმეტრით აჯობა ამ მომენტამდე შეჯიბრების ლიდერს, ევროპის რეკორდსმენს, თანაქალაქელ ა. ბარიშნიკოვს.

ასევე მწვავე ბრძოლა გაჩაღდა უროს მტყორცნელთა ფინალში. შესანიშნავი შედეგით გაიმარჯვა კიეველმა ი. სედიხმა — 78,50 მ. II ადგილზე გავიდა ამ ნიჭიერი ახალგაზრდა ათლეტის მწვრთნელი, ოლიმპიური ჩემპიონი ა. ბონდარჩუკი — 77,42 მ. მათს გარდა მონრეალის სამი საგზურისთვის იბრძოდნენ თბილისელი ჯ. ფხაკაძე, ზაპოროჟიელი ვ. დმიტრენკო და ლენინგრადელი ა. სპირიდონოვი. ეს მესამე საგზური მიიღო სპირიდონოვმა, რომელმაც მეექვსე ცდაზე 76,94 მეტრზე ტყორცნა ურო.

ვაჟთა შორის სიგრძეზე ხტომაში გაიმარჯვა დონეცკელმა ვ. პოდლუჟნიმ — 812 სმ. შეჯიბრება „დახურეს“ ბადრის მტყორცნელმა ქალებმა და ჭოკით მხტომელებმა. ამ სახეობებში გაიმარჯვეს მოსკოველმა ფ. მელნიკმა (67,12 მ) და ლენინგრადელმა ვ. ტროფიმენკომ (550 სმ)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სავიზიტო ბარათი

წარმოგიდგენთ ევროპის ტურნირების ლაურეატებს

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის მფლობელები

1955-56	წწ.	„რეალი"	(მადრიდი, ესპანეთი)
1956-57	წწ.	„რეალი"	
1957-58	წწ.	„რეალი"	
1958-59	წწ.	„რეალი"	
1959-60	წწ.	„რეალი"	
1960-61	წწ.	„ბენფიკა"	(ლისაბონი, პორტუგალია)
1961-62	წწ.	„ბენფიკა"	
1962-63	წწ.	„მილანი"	(იტალია)
1963-64	წწ.	„ინტერნაციონალე"	(მილანი, იტალია)
1964-65	წწ.	„ინტერნაციონალე"	
1965-66	წწ.	„რეალი"	
1966-67	წწ.	„სელტიკი"	(გლაზგო, შოტლანდია)
1967-68	წწ.	„მანჩესტერ იუნაიტედი"	(ინგლისი)
1968-69	წწ.	„მილანი"	
1969-70	წწ.	„ფეიენოორდი"	(როტერდამი, ჰოლანდია)
1970-71	წწ.	„აიაქსი"	(ამსტერდამი, ჰოლანდია)
1971-72	წწ.	„აიაქსი"	
1972-73	წწ.	„აიაქსი"	
1973-74	წწ.	„ბაიერნი"	(მიუნხენი, გფრ)
1974-75	წწ.	„ბაიერნი"	
1975-76	წწ.	„ბაიერნი"	

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასი

წლეულს ამ უაღრესად პოპულარული საკლუბო ტურნირის გათამაშება ოცდამეერთედ ჩატარდა. ბევრისთვის, შესაძლოა, ცნობილია ამ შეჯიბრების შემოღების ისტორია, მაგრამ რამდენიმე საინტერესო ეპიზოდს მაინც მოგითხრობთ.

ამ ტურნირის ჩატარების იდეა ეკუთვნის ცნობილ ფრანგ ჟურნალისტს, პარიზის გაზეთ „ეკიპის" ფეხბურთის მიმომხილველს გაბრიელ ანოს. 1955 წლის გაზაფხულზე მან მიაღწია იმას, რომ საფრანგეთის დედაქალაქში მოიწვიეს ევროპის თითქმის ყველა მოწინავე კლუბის წარმომადგენლები ამ მნიშვნელოვანი საკითხის გადასაწყვეტად. ახალ იდეას ძალიან ბევრი მოწინააღმდეგე გამოუჩნდა (მათ შორის ინგლისის ფეხბურთის ლიგაც), მაგრამ მომხრე კიდევ უფრო მეტი აღმოჩნდა. ექვსი თვის შემდეგ ანოსა და გაზეთ „ეკიპის" იმედებს ფრთები შეესხა. სხვათა შორის, მსგავსი ტურნირების ჩატარების რამდენიმე ცდა ჯერ კიდევ დიდი ხნით ადრე იყო, მაგრამ სისტემატური ხასიათი ასეთ შეჯიბრებებს არ მიუღია. მაგალითად, 1927 წელს დაიწყეს ჩატარება ტურნირებისა (ცენტრალური ევროპის თასი), რომლებშიც იწვევდნენ ჩეხოსლოვაკიის, უნგრეთის, იუგოსლავიის, ავსტრიისა და იტალიის უძლიერეს საკლუბო გუნდებს. უფრო მოგვიანებით, 1949 წელს, გაიმართა ასპარეზობა საფრანგეთის, ესპანეთის, პორტუგალიისა და იტალიის ჩემპიონების მონაწილეობით (ანომ ამ ტურნირის გამართვაში დიდი წვლილი შეიტანა). მაგრამ ეს მაინც არ იყო ის, რაც ანოს სურდა. და აი, 1955 წლის მიწურულს დაიწყო ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის პირველი, 1955-56 წლების სეზონის გათამაშება.

პირველ ტურნირში მონაწილეობა მიიღეს ევროპის 16 სახელმწიფოს ჩემპიონებმა (უნდა აღინიშნოს, რომ ინგლისის ფეხბურთის ლიგამ თავისი ქვეყნის ჩემპიონი — ლონდონის „ჩელსი" ამ შეჯიბრებაში საასპარეზოდ არ დაუშვა, მაგრამ შემდეგ წელიწადს „მანჩესტერ იუნაიტედმა" აღარ მიაქცია ყურადღება ლიგის მოთხოვნებს. ის იყო პირველი ინგლისური კლუბი, რომელმაც ევროპის ჩემპიონთა თასის გათამაშებაში მიიღო მონაწილეობა).

ჩემპიონთა თასის შემქმნელთა სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ცნობილი გახდა პირველი გათამაშების ფინალისტთა ვინაობა: „რეიმსი" — „რეალი" (მადრიდი). თანაც, ფინალი პარიზში ტარდებოდა და ფრანგები დიდ იმედებს ამყარებდნენ ამ შეხვედრაზე (საერთოდ, ტურნირის დებულებით, ფინალური მატჩი ნეიტრალურ მინდორზე ტარდება, მაგრამ, ვინაიდან უეფა გადამწყვეტი მატჩის ადგილს ადრევე აცხადებს, ზოგჯერ რომელიმე კლუბი მასპინძლის როლში აღმოჩნდება ხოლმე).

1956 წლის 13 ივნისს პარიზში 40 ათასი მაყურებელი მივიდა სტადიონზე, რათა მხარი დაეჭირა თავისი გუნდისთვის — „რეიმსისთვის". მაგრამ მათ იმედებს ასრულება არ ეწერა. „რეალმა", რომელმაც შემდგომში კიდევ ხუთჯერ მოიპოვა ეს თასი, ბრწყინვალედ ითამაშა და მოიგო ანგარიშით 4:3 (2:2). გამარჯვებულთაგან 2 გოლი გაიტანა რიალმა, ხოლო თითო — მარკიტოსმა და დი სტეფანომ. ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის პირველმა მფლობელმა ასეთი შემადგენლობით ითამაშა: ალონსო, ატიენცა, მარკიტოსი, ლესმესი, მუნიოსი, ზარაგა, ხოსეიტო, მარსიალი, დი სტეფანო, რიალი, ჰენტო.

„რეალი", რომელსაც იმ დროს ლეგენდარულის გარდა არაფერს უწოდებდნენ, მართლაც ყველაზე ძლიერი გუნდი იყო ევროპაში. მან ზედიზედ გაიმარჯვა თასის კიდევ ოთხ გათამაშებაში (ევროპის ჩემპიონთა თასი — ზედიზედ ხუთჯერ! ასეთ წარმატებას დღემდე ვერავინ მიაღწია).

V გათამაშების ფინალი („რეალი" —მაინის ფრანკფურტის „აინტრახტი") გლაზგოში, „ჰემპდენ პარკის" მინდორზე, ესპანელი ფეხბურთელებისა და გულშემატკივრების ნამდვილ ზეიმად იქცა. მატჩისადმი ინტერესი წარმოუდგენლად დიდი იყო — ტურნირი არა მარტო ევროპაში, არამედ მთელ მსოფლიოში უაღრესად პოპულარული გახდა — „რეალისა" და „აინტრახტის" გადამწყვეტ შეხვედრას 130 ათასამდე მაყურებელი დაესწრო. ეს იყო „რეალის" ლეგენდარული თავდამსხმელების ფერენც პუშკაშისა და ალფრედო დი სტეფანოს სოლო კონცერტი — სხვა სიტყვებს ვერ პოულობდნენ სპეციალისტები და მიმომხილველები. მადრიდელებმა გაიმარჯვეს — 7:3 (3:1). ამრიგად, მათ ზედიზედ მეხუთედ მოიპოვეს ჩემპიონთა თასი, რაც დღემდე სარეკორდო შედეგად რჩება.

პუშკაშისა და დი სტეფანოს საოცარი ოსტატობის დასამტკიცებლად შემდეგი ფაქტიც კმარა: პირველმა ოთხი გოლი გაიტანა, ხოლო მეორემ — სამი. ალბათ დი სტეფანოს ეკუთვნის კიდევ ერთი მოუხსნელი რეკორდი: მან ჩემპიონთა თასის პირველი ხუთი გათამაშების ხუთივე ფინალში ითამაშა და შვიდი გოლი გაიტანა! სულ კი ამ შეჯიბრებაში მონაწილეობის მანძილზე დი სტეფანოს ანგარიშზე 49 ბურთი მოდის.

მომდევნო, VI გათამაშებაში ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასი პირველად გავიდა ესპანეთის საზღვრებს გარეთ, მაგრამ, თითქოს შორს წასვლა არ სურდაო, მეზობელ პორტუგალიაში დაიდო ბინა, თანაც ორი წლით (პრიზი ზედიზედ ორჯერ მოიპოვა ლისაბონის „ბენფიკამ"), მერე სამ წელიწადს იგი იტალიაში დარჩა („მილანმა" მოიგო ერთხელ, „ინტერმა" — ორჯერ). XI გათამაშებაში (1965-66 წწ.) თასი „რეალმა" დაიბრუნა, როცა ფინალში ანგარიშით 2:1 სძლია ბელგრადის „პარტიზანს". ეს იყო ესპანელთა მეექვსე და ჯერჯერობით უკანასკნელი გამარჯვება ამ ტურნირში.

პირველ 11 გათამაშებაში გამარჯვებული ქვეყნების ჩამოსათვლელად ერთი ხელის თითებიც თავისუფლად გვეყოფა: საპატიო პრიზმა იმოგზაურა სულ სამ ქვეყანაში — ესპანეთში, პორტუგალიასა და იტალიაში. და აი, 1967 წლის 25 მაისს ლისაბონში გამართულ ფინალურ მატჩში (XII გათამაშება) გლაზგოს „სელტიკმა" დაამარცხა „ინტერნაციონალე" (2:1) და ბრიტანული კლუბებიდან პირველმა მოიპოვა თასი.

შემდეგ წელიწადს ვერცხლის თასს ისევ ძალიან მცირე მანძილზე მოუხდა მოგზაურობა: იგი „მანჩესტერ იუნაიტედმა" შოტლანდიიდან ინგლისში წაიღო. გადამწყვეტ მატჩში, რომელიც ლონდონის „უემბლის" სტადიონზე 1968 წლის 22 მაისს შედგა, მან დამატებითს დროში მოუგო „ბენფიკას" — 4:1. გამარჯვებულთაგან ორი გოლი გაიტანა ბობი ჩარლტონმა, ხოლო თითო — ბესტმა და კიდმა. მერე თასი ისევ „მილანმა" მოიგო, 1970 წელს კი (XV გათამაშება) როტერდამის „ფეიენოორდი" იყო პირველი ჰოლანდიის კლუბებიდან, რომელმაც ეს საპატიო პრიზი დაიმსახურა.

შემდეგი სამი წლის მანძილზე თასს ზედიზედ სამჯერ დაეუფლა ამსტერდამის „აიაქსი", რომელმაც მხოლოდ 1974 წელს „დაუთმო" იგი მიუნხენის „ბაიერნს". ფეხბურთის მოყვარულებს არ სჭირდებათ იმის შეხსენება, რომ ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასი დღემდე მიუნხენშია: „ბაიერნი" უკვე სამი წელია არავის უთმობს მას.

ამრიგად, როგორც ალბათ თქვენც დარწმუნდით, ჩემპიონთა თასი არც ისე დიდი მოყვარულია მოგზაურობისა. იგი 21-ჯერ გათამაშდა, მაგრამ ამ ხნის მანძილზე მხოლოდ შვიდ ქვეყანაში იყო: ესპანეთში (6-ჯერ), იტალიაში (4-ჯერ), ჰოლანდიაში (4-ჯერ), გფრ-ში (3-ჯერ), პორტუგალიაში (2-ჯერ), შოტლანდიასა და ინგლისში (თითოჯერ).

თავდაპირველად ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასი წარმოადგენდა 60 სანტიმეტრი სიმაღლის ვერცხლის ლარნაკს, რომელსაც ორი ვერტიკალური სახელური ჰქონდა მიმაგრებული. 1966 წელს ეს თასი სამუდამოდ დაისაკუთრა მადრიდის „რეალმა", რომელმაც მეექვსედ მოიგო პრიზი (თუმცა ასეთი რამ რეგლამენტით არ იყო გათვალისწინებული). ახალი თასი ძველის ზუსტი ასლია, ოღონდ მასზე 20 სანტიმეტრით მაღალია. იგი უეფა-ში ინახება, გამარჯვებულს კი მისი ასლი ეძლევა.

ტურნირში ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა გარდა ყოველწლიურად დაშვებულია პრიზის უკანასკნელ გათამაშებაში გამარჯვებული კლუბი, დამოუკიდებლად იმისა, გახდა თუ არა იგი თავისი ქვეყნის ჩემპიონი. ასე რომ, ზოგჯერ ერთ სახელმწიფოს შეჯიბრებაში ორი წარმომადგენელი ჰყავს — ახალი ჩემპიონი და ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის მფლობელი. გათამაშების პირველ წლებში არსებობდა წესი, რომლის მიხედვითაც შეჯიბრებაში მონაწილეობის უფლება ზოგჯერ ქვეყნის პირველობაში II ადგილზე გასულ გუნდს ეძლეოდა. ეს ხდებოდა მაშინ, როცა ჩემპიონთა თასის მფლობელი თავის შინაურ პირველობაშიც გაიმარჯვებდა. მაგრამ შემდეგ ეს კანონი გააუქმეს, ვინაიდან იგი შეჯიბრების პრინციპს ეწინააღმდეგებოდა.

გათამაშების სისტემა ოლიმპიურია. გუნდები ორ-ორჯერ ხვდებიან ერთმანეთს (საკუთარ და მეტოქის მინდორზე). ქულათა და ბურთების ბალანსის თანაფარდობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება გუნდს, რომელმაც მეტი გოლი გაიტანა მეტოქის მინდორზე.

ახლა წარმოგიდგენთ ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის ახლანდელ მფლობელს.

„ბაიერნი" (მიუნხენი)

„ბაიერნ მიუნხენ ფუსბალ კლუბი" დაარსდა 1900 წელს. გუნდის ფორმაა შავი მაისურები თეთრი საყელოთი და შავი ტრუსები. თამაშობს სტადიონზე, რომელიც 80 ათას მაყურებელს იტევს. 1932 წელს მოიპოვა გერმანიის ჩემპიონის ტიტული. გფრ-ის პროფესიულ „ბუნდესლიგაში" შევიდა 1965 წელს და უკვე 1966 წელს III ადგილი მოიპოვა ეროვნულ ჩემპიონატში. იმავე წელს მან მეორედ მოიპოვა ქვეყნის თასი (პირველად 1957 წელს მოიგო ეს პრიზი). ახლა „ბაიერნი" თავისი ქვეყნის ხუთგზის ჩემპიონია (1932, 1969, 1972, 1973, 1974). ასევე ხუთჯერ ფლობდა კლუბი გფრ-ის თასს (1957, 1966, 1967, 1969, 1971).

გუნდმა უდიდეს წარმატებას მიაღწია ევროპის მასშტაბის ასპარეზობებში. 1967 წელს მან გაიმარჯვა ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის გათამაშებაში, 1974 წელს კი პირველად მოიპოვა ევროპის ჩემპიონთა თასი, რომელსაც დღემდე ინარჩუნებს. საინტერესოა ის ფაქტი, რომ „ბაიერნი" უკვე ორი წელია ვერ იმარჯვებს გფრ-ის ჩემპიონატში, საერთაშორისო ასპარეზზე კი ბადალი არ ჰყავს.

გუნდს უკვე ორი წელია ფიფა-ს ყოფილი მწვრთნელი დეტმარ კრამერი წვრთნის. მან ამ პოსტზე უდო ლატეკი შეცვალა. კრამერმა კლუბის ვეტერან ფეხბურთელებს ფრანც ბეკენბაუერს, გერდ მიულერს, გეორგ შვარცენბეკს, ფრანც როტს, ზეპ მაიერსა და სხვებს თამამად ამოუყენა გვერდში ახალგაზრდები, რომლებმაც იმედი გაამართლეს და ბრწყინვალე ანსამბლი შექმნეს.

„ბაიერნი" თავის სიაში 43 ფეხბურთელს ითვლის, აქედან 18 პირველი გუნდის წევრია, დანარჩენები კი ახალგაზრდები არიან და თავიანთი სიტყვა მომავალში უნდა თქვან.

ლ. თუთბერიძე.

• • •

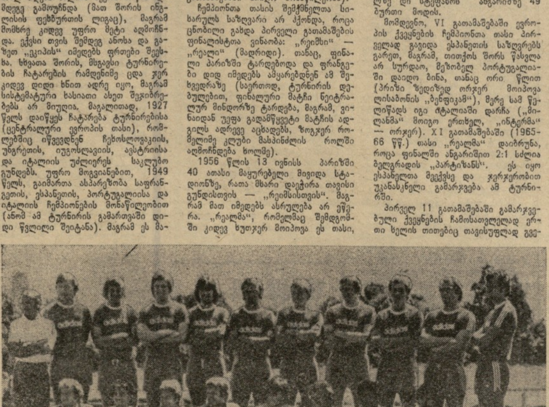

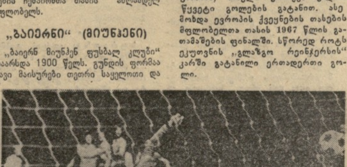

✓ სურათებზე: მიუნხენის „ბაიერნი" (დგანან): მწვრთნელი დეტმარ კრამერი, კონი ტორსტენსონი, ჩელ სენეკა, ლუდვიგ შუსტერი, ზეპ ვაისი, ფრანც როტი, ბერნჰარდ ფიორსტერი, გეორგ შვარცენბეკი, კარლ-ჰაინც რუმენიგე, ული ჰიონესი და ფრანც ბეკენბაუერი (გუნდის კაპიტანი); სხედან: ჯონი ჰანსენი, იუპ კაპელმანი, რაინერ ცობელი, ზეპ მაიერი, ჰუგო რობელი, ბერნდ დიურნბერგერი, გერდ მიულერი და კლაუს ვუნდერი.

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის წლევანდელი, XXI გათამაშების ფინალური მატჩის მომენტი გლაზგოში. „სენტ-ეტიენის" მეკარე ივან ჩურკოვიჩი უძლურია „ბაიერნის" ვეტერანის, ნახევარმცველ ფრანც როტის დარტყმის წინაშე. 57-ე წუთზე გატანილმა ამ ბურთმა გერმანელებს ჩემპიონთა თასი შეუნარჩუნა. საერთოდ როტმა, რომელსაც მეგობრები ხუმრობით ხარს ეძახიან, სახელი გაითქვა გადამწყვეტი გოლების გატანით. ასე მოხდა ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის 1967 წლის გათამაშების ფინალში. სწორედ როტს ეკუთვნის „გლაზგო რეინჯერსის" კარში გატანილი ერთადერთი გოლი.

ტყორცნიან... ჩექმებს

სტოკჰოლმი, 25 ივნისი. (საქდესის კორ.). ბევრისთვის მოულოდნელად, მსოფლიოში ჩექმების ტყორცნაში მოწინავე პოზიციებზე გავიდა შვედი ოსე ფერნისი. ამ 17 წლის ქალიშვილმა, რომელიც მანამდე არ იყო ცნობილი ფეხსაცმლის ტყორცნის ოსტატთა შორის, ახლა ქალის რეზინის ჩექმა 31 მეტრსა და 76 სანტიმეტრზე ტყორცნა. უწინდელი მსოფლიო მიღწევა 5 მეტრით გაუმჯობესდა. მესამე ცდაზე ნაჩვენებია კიდევ უფრო „ღირსშესანიშნავი" შედეგი — 33,76, მაგრამ ძლიერი ზურგქარის გამო ეს მიღწევა ოფიციალურ რეკორდად არ დაამტკიცეს.

რა შეიძლება ამას დავუმატოთ? მხოლოდ ის, რომ „იარაღი" — ქალის მოდელური ჩექმა 38 ზომა იყო (ვაჟებისთვის დაწესებულია სხვა ნორმა — 43 ზომა). ამასთან, ჩექმა უთუოდ

ბურჟუაზიული სპორტის ზნე-ჩვეულებანი

მარჯვენა ფეხისა უნდა იყოს. ეს უმნიშვნელო დეტალი არ გახლავთ. აი, რას წერს, მაგალითად, შვეციის გაზეთი „აფთონბლადეტი": „შეიძლება მომავალში ჩექმების ტყორცნა საზაფხულო ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში შეიტანონ. ამას ბადროს ან უროს ტყორცნაზე ნაკლები ხელოვნება როდი სჭირდება". ჯერჯერობით კი მსოფლიო მიღწევა გამოყენებულია მხოლოდ რეკლამის მიზნით. ამგვარი ღონისძიების თაოსნები ამტკიცებენ, რომ მსოფლიოში ყველაზე უკეთეს ჩექმებს უშვებს სწორედ ის ფირმა, რომლის ნაწარმსაც მსოფლიო „რეკორდსმენი" ტყორცნის.

საჯინიბოები ცარიელდება

გვიჭირს და მერე როგორ! უბრალოდ, ასე შეიძლება ვუპასუხოთ კითხვას, რომელიც რესპუბლიკაში ცხენოსნობის დღევანდელ მდგომარეობას შეეხება. ეს პრობლემა კიდევ უფრო მწვავედ გამოიკვეთა სულ ახლახან ოჩამჩირეში გამართული ჭაბუკ ცხენოსანთა რესპუბლიკური პირად-გუნდური პირველობის დროს. საქმე ისაა, რომ, რაც დრო გადის, შევსების ნაცვლად უმოწყალოდ ცარიელდება საცხენოსნო კლუბების საჯინიბოები და ეს მაშინ, როცა საკავშირო კალენდარში სულ უფრო იზრდება სხვადასხვა რანგის შეჯიბრებათა რიცხვი. ცალ-ცალკე ასპარეზობენ ჭაბუკები და ახალგაზრდები, იუნიორები და უფროსები. ამ შეჯიბრებებისთვის რესპუბლიკაში არც მხედრები გვყოფნის, არც ცხენები.

მრავალგზის გვითქვამს და ახლაც ვიმეორებთ: რესპუბლიკის საცხენოსნო ბაზებზე ჯეროვანი ყურადღება არ ეთმობა ახალგაზრდებთან მუშაობას. ის კი არა, გაპიროვნებული ცხენი კლუბებში მოწინავე სპორტსმენებსაც იშვიათად ჰყავთ. ზემოხსენებულ შეჯიბრებებშიც ერთი და იგივე ცხენები იხდიან ვალს რამდენიმე მხედრის წინაშე. ამიტომაც იყო, რომ, როცა ოჩამჩირეში პირველობა დამთავრდა, უნაგირიდან ჭაბუკები ჩამოსვეს და ახლა უფროსებმა „გააგელვეს" მერნები გუდაუთისკენ „კოლმეურნის" რესპუბლიკურ პირველობაში მონაწილეობის მისაღებად.

თავი რომ არ მოვიტყუოთ, მარტო ბავშვებთან მუშაობის მინიმალური პირობებისთვის, სულ ცოტა, 10-15 ცხენია საჭირო, ამდენი კი ზოგიერთი კლუბის თავლაში საერთოდ არ არის. ახლა ისიც დაუმატეთ, რომ კლასიკური სახეობების გარდა ერთი და იგივე ბედაურები ხშირად ეროვნულ სახეობებში და საჩვენებელ გამოსვლებშიც (განსაკუთრებით ზღვისპირა რაიონებში) გამოჰყავთ და ძნელი წარმოსადგენი არაა, თუ რა დიდი ჯაფა ადგათ ცხენებს, როგორ ეცემა მათი შესაძლებლობები.

ოჩამჩირეში 8 კოლექტივი გამოვიდა სარბიელზე, მაგრამ აქედან მხოლოდ თბილისელებმა და მასპინძლებმა გამოიყვანეს სრული გუნდები. ჩოხატაურის, გალის, ფოთის, ცხაკაიას, სოხუმისა და გულრიფშის საცხენოსნო კლუბებიდან სულ თითოოროლა ცხენ-მხედარი თუ ჩაება პირველობისთვის ბრძოლაში.

თუ განვლილი შეჯიბრების შედეგების მიხედვით ვიმსჯელებთ, სახარბიელო არაფერია. პირიქით, რამდენიმე სახეობაში მონაწილეთა სიმცირის გამო II და III საპრიზო ადგილებიც კი არ გათამაშებულა.

აქვე გვინდა ორიოდე სიტყვით შევჩერდეთ სოხუმის კლუბზე. არც ისე დიდი ხნის წინათ იგი სანაქებო იყო აფხაზეთშიც და საქართველოშიც. მერე სურათი შეიცვალა. კლუბის ჩამორჩენაზე უწინაც იყო ლაპარაკი, მაგრამ ახლა მდგომარეობა უკიდურესობამდე მივიდა. სოხუმის გუნდმა ოჩამჩირეში სულ 5,3 ქულა მოაგროვა, მაგრამ არა სპორტულ სარბიელზე, არამედ... ცხენის ფაფრის დავარცხნა-გალამაზებაში (წახალისებისთვის ახლა კლუბებს შეჯიბრების წინ ცხენების მოვლა-პატრონობისთვისაც უწერენ ქულებს). კლუბს მიხედვა უნდა. აქ მუშაობენ გამოცდილი სპეციალისტები, მაგრამ კლუბს სპორტული ცხენები არ ჰყოფნის და ეს სპეციალისტებიც ხელ-ფეხშეკრული არიან.

ამ შეჯიბრებაში გალელებიც ძალიან სუსტად გამოვიდნენ: მთელმა კოლექტივმა სპორტულ სარბიელზე მხოლოდ 7,5 ქულა მოაგროვა.

სპეციალისტების აზრით, ეს ასპარეზობა რესპუბლიკის ორი კოლექტივის — თბილისისა და ოჩამჩირის გუნდების შეხვედრას უფრო ჰგავდა, ოღონდ ღია შეხვედრას, სხვა მსურველებსაც რომ მიიწვევენ ხოლმე. შეჯიბრება იმანაც გააუფერულა, რომ მეზობელ რაიონში სასპარეზოდ არ ჩავიდა გუდაუთის გუნდი. არადა, ეს კლუბი ერთ-ერთი მოწინავეა რესპუბლიკაში. გუდაუთელთა ჯიუტობა, შეჯიბრებებზე მათი გამოუცხადებლობა უთუოდ მსჯელობის საგნად უნდა აქციონ ამ რაიონის ხელმძღვანელობამ და ცხენოსნობის რესპუბლიკურმა ფედერაციამ.

ასპარეზობის ტექნიკური შედეგები ასეთია: დაბრკოლებათა გადალახვა. გახსნის პრიზი. 1. გ. ქვაჩახია — 4 საჯარიმო ქულა, 2. ვ. ქანთარია — (ორივე — ოჩამჩირე) — 8, 3. ა. მახარაძე (თბილისი) — 8,25. ჭაბუკთა თასი. 1. ქვაჩახია — 3 საჯარიმო ქულა, 2. ვ. ტუაევი (თბილისი) — 4, 3. ბ. გარუჩავა (ცხაკაია) — 4 (ტუაევმა დამატებით სტოშებში აჯობა გარუჩავას), გუნდური. 1. ოჩამჩირე — 21 ქულა, 2. თბილისი — 19,5, 3. ცხაკაია — 16.5. ორჭიდი. 1. მახარაძე — 137,33 ქულა, 2. ს. პონომარიოვი (თბილისი) — 136,33, 3. ტუაევი — 133. გუნდური. 1. თბილისი — 26 ქულა, 2. ცხაკაია — 12, 3. ფოთი — 11. სამჭიდი. 1. ო. ქვაჩახია (ოჩამჩირე) — 91,26 საჯარიმო ქულა, 2. გ. ბალოიანი (თბილისი) — 94,5, 3. ო. ნარმანია (ოჩამჩირე) — 103,25. გუნდური. 1. ოჩამჩირე — 25 ქულა, 2. თბილისი — 21, 3. გულრიფში — 18.

ცხენის გაწვრთნა: № 1 პროგრამით. 1. ზ. მიქელაძე (თბილისი) — 617 ქულა. № 2 პროგრამით. 1. მიქელაძე — 868 ქულა. გუნდური. 1. თბილისი — 28 ქულა, 2. ოჩამჩირე — 24 (მასპინძლებს გუნდურ შეჯიბრებაში ჩათვლა მ. სანველიანმა მისცა, თბილისელი მიქელაძის გარდა შეჯიბრებაში მისი თანაგუნდელი ი. კოჟინაც მონაწილეობდა, მაგრამ დებულებით სამ მონაწილეში მხოლოდ I ადგილი გათამაშდა). ბოლოთიჟირება. გუნდური. 1. თბილისი — 18,5 ქულა, 2. ოჩამჩირე — 13 (სხვა კოლექტივებს მონაწილეები არ გამოუყვანიათ).

საბოლოო გუნდური შედეგები: 1. თბილისი — 208,8 ქულა, 2. ოჩამჩირე — 182,9, 3. ცხაკაია — 53,8.

თ. ბაჩეჩილაძე,
ცხენოსნობის რესპუბლიკური ფედერაციის პასუხისმგებელი მდივანი.

MONTREAL

ოლიმპიური თამაშების გახსნამდე დარჩა 21 დღე

გიტა ეშერი — ოლიმპიადის დებიუტანტი

ბერლინი, 24 ივნისი. (საკდესი). „ტანვარჯიშულ ფიცარნაგზე ჩემი კერპი მუდამ იქნება ლიუდმილა ტურიშჩევა, ბრწყინვალე საბჭოთა ტანმოვარჯიშე, უჩვეულო ნებისყოფის სპორტსმენი და მომხიბლავი ადამიანი", — უთხრა საკდესის კორესპონდენტს გდრ-ის ქალთა ნაკრების ლიდერმა გიტა ეშერმა, რომლის ოლიმპიური დებიუტიც მონრეალში შედგება.

გიტა 19 წლისაა. იგი დაიბადა ქვეყნის სამხრეთში მდებარე პატარა ქალაქ ნორდჰაუზენში და უკვე ათი წელია სპორტს მისდევს. 14 წლის იყო, როცა პირველად გამოვიდა „უფროსთა ფიცარნაგზე" (სიმაღლით 146 სმ იყო, წონით 35 კგ) და მაშინვე მიიქცია სპეციალისტთა ყურადღება. ახლა ეშერი სპორტკლუბ „ჰემის" (ჰალე) ღირსებას იცავს, სკოლას ამთავრებს და იურისტის პროფესიაზე ოცნებობს.

ტანვარჯიშის სარბიელზე გიტამ სერიოზულ წარმატებას ბოლო ორი წლის მანძილზე მიაღწია. შარშან იგი გდრ-ის ჩემპიონი იყო ორ სახეობაში — ბჯენით ხტომაში და თავისუფალ ვარჯიშში. მისი პირველივე საერთაშორისო სტარტი გამარჯვებით დამთავრდა — „ტიუნიტის თასი" მოიგო იაპონიის ქალაქ ნაგოიაში გამართულ დიდ ტურნირში.

ეს გამარჯვება ახალგაზრდა ტანმოვარჯიშისთვის ორმაგად სასიხარულო იყო: ჯერ ერთი, საერთოდ არ ელოდა მოგებას; გარდა ამისა იქ მან შეუპოვარ ბრძოლაში ჩამოიტოვა მსოფლიოს და ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი ტურიშჩევა.

წლეულს მარტში ზულში გამართულ გდრ-ის პირველობაში ეშერმა მრავალჭიდში აბსოლუტური ჩემპიონის წოდება მოიპოვა საუცხოო შედეგით — 78,075 ქულა.

მიუხედავად იმისა, რომ გიტას მისაბაძ მაგალითად მიაჩნია ტურიშჩევა, იგი ცდილობს ტანვარჯიშში საკუთარი სტილი შეიმუშაოს.

— დიდად მოხარული ვარ, რომ მონაწილეობა მომიხდება ისეთ საპასუხისმგებლო ასპარეზობაში, როგორიცაა ოლიმპიური თამაშები. ვეცდები რომელიმე იარაღზე მედალი მოვიპოვო. რაც შეეხება ფავორიტებს, გუნდურ ჩათვლაში უძლიერესად მიმაჩნია საბჭოთა კავშირის ნაკრები, პირადში — ტურიშჩევა, ოლგა კორბუტი და ნელი კიმი. ჩვენი ამოცანაა გუნდური ვერცხლის ჯილდოს მოპოვება, რომლისთვისაც გრდ-ის ნაკრებს შეუპოვარი ბრძოლა დასჭირდება პირველ ყოვლისა ბოლო წლებში სულ უფრო მზარდ ახალგაზრდა რუმინელ ტანმოვარჯიშეებთან.

• • •

სურათზე: გდრ-ის ტანმოვარჯიშე ქალთა ნაკრები. მარცხნიდან — რიკარდა შმაისერი, ბარბელ როროში, მარიონ კოში, გიტა ეშერი და ანელორე ცინკე.

წარმოგიდგენთ ოლიმპიურ სახეობას

კრივი

18 ივლისიდან 27 ივლისამდე ჩატარდება წინასწარი შეხვედრები. დასაწყისი 13 და 19 ს.

27 ივლისი. მეოთხედფინალები. 13 და 19 ს.

28 ივლისი. მეოთხედფინალები. 13 და 19 ს.

29 ივლისი. ნახევარფინალები. 13 და 19 ს.

30 ივლისი. დასვენების დღე.

31 ივლისი. ფინალები. 13 ს.

მოკრივეთა პირველი ოლიმპიური ტურნირი 1904 წელს ჩატარდა. მას შემდეგ მსოფლიოს უძლიერესი მოყვარული მოკრივეები საპატიო პრიზებს ერთმანეთს ეცილებოდნენ კიდევ ცამეტჯერ. საბჭოთა სპორტსმენებს მოპოვებული აქვთ 12 ოქროს მედალი. მათ შორის ბ. ლაგუტინი ორჯერ ფლობდა უმაღლეს ჯილდოს.

თავდაპირველად მოკრივეთა ტურნირი ტარდებოდა 8 წონითს კატეგორიაში. 1952 წელს მას დაემატა კიდევ ორი წონა, 1968 წელს კი — კიდევ ერთი. ასე რომ, მონრეალში გათამაშდება 11 ოქროს მედალი.

პირველი უმჩატესი. ეს წონა შემოღებულია 1968 წლიდან. პირველი ჩემპიონი იყო ვ. როდრიგესი (ვენესუელა). მიუნჰენში ოქროს მედალი მიიღო დ. გედემ (უნგრეთი).

მეორე უმჩატესი. ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი არავინ ყოფილა. მიუნჰენში უძლიერესი იყო გ. კოსტადინოვი (ბულგარეთი).

მჩატე. დუბლი ვერც ამ წონაში გააკეთა ვინმემ, საბჭოთა მოკრივეთაგან ჩემპიონები იყვნენ ო. გრიგორიევი (1960) და ვ. სოკოლოვი (1968). მიუნჰენში ოქროს მედალი მოიპოვა ო. მარტინესმა (კუბა).

ქვემსუბუქი. ორგზის ჩემპიონი არავინაა. საბჭოთა მოკრივეებიდან ოქროს მედლები მიღებული აქვთ ვ. საფრონოვს (1956), ს. სტეპაშკინს (1964) და ბ. კუზნეცოვს (1972).

მსუბუქი. არც ამ წონაშია ორგზის ჩემპიონი. მიუნჰენში ოქროს მედალი მოიპოვა ი. შეპანსკიმ (პოლონეთი).

პირველი ქვესაშუალო. ეს წონა ოლიმპიადების პროგრამაში შეტანილია 1952 წლიდან. 4 წლის შემდეგ ჩემპიონი გახდა ვ. ენგიბარიანი. პოლონელმა ე. კულეიმ ორჯერ (1964 და 1968) მოიპოვა ოლიმპიური ჩემპიონის ტიტული. მიუნჰენში პირველი იყო რ. სილსი (აშშ).

მეორე ქვესაშუალო. დუბლი ვერავინ გააკეთა. 1960 წელს ჩემპიონი გახდა დ. ბენვენუტი (იტალია), რომელიც შემდეგ წარმატებით ასპარეზობდა პროფესიონალებში. მიუნჰენში ჩემპიონობა მოიპოვა გ. კორეამ (კუბა).

პირველი საშუალო. ეს წონაც 1952 წლიდანაა შემოღებული. ორჯერ (1952 და 1956) გაიმარჯვა უნგრელმა ლ. პაპმა (მანამდე იგი მეორე საშუალო წონაში გამოდიოდა, სადაც 1948 წელს პირველი ოქროს მედალი მოიპოვა). ორჯერ იყო ოლიმპიური ჩემპიონი ბ. ლაგუტინიც (1964 და 1968). მიუნჰენში ოქროს მედალი დ. კოტიმმა (გფრ) მიიღო.

მეორე საშუალო. 1920 და 1924 წლებში ჩემპიონი იყო ინგლისელი ჰ. მელინი. 1952 წელს ამ წონაში I ადგილი დაიკავა შემდგომში ცნობილმა პროფესიონალმა მოკრივემ ფ. პატერსონმა (აშშ). 1956 წელს ოქროს მედალი მიიღო გ. შატკოვმა, 1964 წელს — ვ. პოპენჩენკომ. მიუნჰენში კი ჩემპიონი ვ. ლემეშევი იყო.

ქვემძიმე. 1960 წელს რომში ოლიმპიური ჩემპიონის ტიტული მოიგო ამერიკელმა ზანგმა კ. კლეიმ, რომელმაც შემდგომში შეიცვალა გვარი და გახდა მუჰამედ ალი — მსოფლიო ჩემპიონი მძიმეწონოსან პროფესიონალთა შორის. 1968 წელს ოქროს მედალი მოიპოვა დ. პოზნიაკმა (სსრ კავშირი). მიუნჰენში უძლიერესი იყო მ. პარლოვი (იუგოსლავია).

მძიმე. ოლიმპიური ჩემპიონები უცხოეთში, როგორც წესი, ტოვებენ სამოყვარულო რინგს და პროფესიონალებში გადადიან. ასე გაითქვეს სახელი ამერიკელებმა ე. სანდერსმა (1952) და პ. რადემაჰერმა (1956), იტალიელმა დე პიკოლიმ (1960). ოლიმპიური გამარჯვების შემდეგ გახდნენ მსოფლიოს აბსოლუტური ჩემპიონები პროფესიონალთა შორის ამერიკელები ჯ. ფრეზიერი (1964) და ჯ. ფორმენი (1968). მიუნხენში ოქროს მედალი მოიპოვა ტ. სტივენსონმა (კუბა.).

16 ათასი კაცი...

როგორც რეიტერის სააგენტო მონრეალიდან იუწყება, კანადის ხელისუფალნი ყოველ ღონეს ხმარობენ, რათა ოლიმპიადის მონაწილეთა და სტუმართა უსაფრთხოება უზრუნველყონ. გაითვალისწინეს რა მიუნხენის გაკვეთილები, მონრეალში პოლიციის დასახმარებლად უკვე იწყებს ჩასვლა არმიის ნაწილებმა. საერთოდ უშიშროების ძალები 16 ათას კაცს შეადგენს.

ნ. სეფაშვილი

ცხოვრობდა კაცი ჩვენს გვერდით, ილვწოდა, გვასწავლიდა, ჩვენთან ერთად წუხდა და ჩვენთან ერთად უხაროდა, ხვალინდელ დღესაც ჩვენთან ერთად ელოდა და უეცრად, მართლა მოულოდნელად იქცა მოგონებად, ისეთად, სევდას რომ გაგვიღვიძებს და ოხვრას ამოგვაყოლებინებს. ჩვეულებრივი კაცი იყო, ყველას გვგავდა და მაინც ყველასგან განსხვავდებოდა თავისი მალული სიკეთით, გულიანი ღიმილით, ომახიანი ხმითა და, რაც მთავარია, უზარმაზარი სიცოცხლის სიყვარულით. ამ კაცმა სამოცდამეთოთხმეტე გაზაფხულიც მიითვალა და სამოცდამეთოთხმეტე შემოდგომაზეც ფიქრობდა. ფიქრობდა ისე, როგორც ყველა, ვისაც საკუთარი ცხოვრება სხვათა სიკეთის ქმნად უქცევია, მორალურად და ფიზიკურად ჯანსაღი ახალგაზრდობის აღზრდისთვის შეუწირავს ენერგია, წლები, მიზნები, ფიქრები... დიახ, იყო ასეთი კაცი, მას ნიკოლოზ გიორგის ძე სეფაშვილი ერქვა.

...1921 წელს დაამთავრა ნიკოლოზმა თბილისის რეალური სასწავლებელი და იმავე წლის ზაფხულში გაიარა ტანვარჯიშის სამთვიანი კურსები, რის შემდეგაც 93-ე შრომის სკოლის ტანვარჯიშის მასწავლებლად დაინიშნა. ამის შემდეგ დაიწყო მოღვაწეობა სხვადასხვა სკოლაში. იგი მარტო ტანვარჯიშის მასწავლებელი როდი იყო. ეს მართალი კაცი დღენიადაგ ასწავლიდა სხვებსაც სიმართლეს, სიკეთეს, კაცურ კაცობას. 1929 წელს იგი დაინიშნა თბილისის განათლების განყოფილებაში ფიზიკური კულტურის ინსპექტორად. 1941 წელს გადაიყვანეს საქართველოს სსრ განათლების კომისარიატში ფიზაღზრდის ინსპექტორის თანამდებობაზე.

დიდი სამამულო ომის დაწყების პირველივე დღეებიდან ნ. სეფაშვილი წითელი არმიის რიგებში გაიწვიეს. ომის შემდეგ კვლავ ძველ თანამდებობას დაუბრუნდა, ხოლო 1950 წელს დაამთავრა მოსკოვის ფიზიკური კულტურის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო ცენტრალური ინსტიტუტი.

ნ. სეფაშვილი დღემდე განათლების სამინისტროს ფიზიკური აღზრდის მეთოდური კაბინეტის მეთოდისტად მუშაობდა. პატიოსანი, უანგარო შრომისთვის პარტიისა და მთავრობისგან მიღებული ჰქონდა „საპატიო ნიშნის" ორდენი, მედლები, საპატიო სიგელები და ჯილდოები, ატარებდა საქართველოს სსრ სკოლის დამსახურებული მასწავლებლისა და ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდებებს. იგი აქტიურად მონაწილეობდა საზოგადოებრივ საქმიანობაში, რესპუბლიკის სპორტულ ცხოვრებაში, ყველა ფიზკულტურული გამოსვლისა და საკავშირო აღლუმის ერთ-ერთი უცვლელი ორგანიზატორი და ხელმძღვანელი იყო.

ასეთი კაცი იყო ნიკოლოზ სეფაშვილი, ასეთი გვემახსოვრება ყველას, ვისაც კი შევხვედრია, ვისაც გვასწავლიდა, გვარიგებდა და თავის მამობრივ სითბოს გვაგრძნობინებდა.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო.

რედაქტორი მ. კაკაბაძე.

ИНДЕКС 66448
საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბა. თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
უე 02361